

Utdrag fra **NSGs årsmelding 2009**

Kort omtale av aktiviteter og resultater gjennom året

Lag og medlemstall

Medlemstallet i 2009 har holdt seg ganske stabilt i de fleste fylkeslaga. I 2009 hadde NSG 11.679 medlemmer fordelt på 18 fylkeslag og 387 lokallag.

I tillegg kommer 432 direktemedlemmer og abonnenter; dvs. totalt 12.111 medlemmer/ abonnenter. Tilsvarende tall for 2008 var 12.207, slik at nedgangen i prosent har vært på 0,8 % (tilsvarende tall for 2006, 2007 og 2008 er 4,4, 6,7 og 2,1).

Regnskap

Årsregnskapet viser et overskudd for 2009 på i alt kr 17.800.422,-. Dette har bakgrunn i omsetningen av Parkveien 71. Bortsett fra de ekstraordinære eiendoms-transaksjonene i 2009 viser regnskapet et overskudd på kr 125.692,-, som ligger noe over budsjettet, som var balansert i 0. Overskuddet skyldes i hovedsak innsparte personalkostnader. Etter salget av eiendommen i Oslo og kjøp av ny eiendom i Ås, var frigjort kapital i form av bankinnskudd kr 8.800.000,-. Pengene er foreløpig plassert på rentebærende konto i Landkreditt Bank. Ved årsskiftet var innestående beløp ca. kr 8.840.000,-.

Statssekretær Ola T. Heggem i Landbruks- og Matdepartementet var innleder under Landsmøtet

Landsmøtet

Landsmøtet ble avholdt på Rica Hell Hotel Stjørdal i Nord-Trøndelag 25.-26. mars 2009, med åpent fagmøte om smittsom fotråte og blåtunge i forkant. Statssekretær Ola T. Heggem, Landbruks- og matdepartementet, innledet fagtemasekvensen med et foredrag

under tittelen «Småfeets posisjon i landskapet». Her pekte han på landbruket som selve bærebjelken i distriktspolitikken, og hvordan regjeringen tenker rundt dette i framtiden.

Under behandlingen av de vanlige årsmøtesakene ble det vedtatt at kontingenten ikke skal økes i 2010. Ellers var engasjementet under dette landsmøtet ekstra stort rundt temaer som rowiltproblematikk, sykdomssanering hos geiter, fotråte hos sau og vektlegging av lammetall i avlsarbeidet.

Fornytt tillit

Både Ove Ommundsen fra Rogaland og Magnhild Nymo fra Troms ble gjenvalgt som henholdsvis leder og nestleder i styret under Landsmøtet.

To medlemmer, Øyvind Gurandsrud fra Buskerud og Ingrid Arneng fra Oppland gikk ut av styret, mens Ove Holmås fra Hordaland og Tone Edland fra Telemark ble valgt inn som nye. Vivi Lindholm ble takket for innsatsen som ordfører i NSG gjennom de siste 8 årene. Tidligere varaordfører Aslak Snarteland fra Telemark overtok ordførerklubba, mens ny varaordfører ble Svein Skjølvold fra Møre og Romsdal.

Lykleprisen 2009 til Ola Søgnesand

Ola Søgnesand fra Sogn og Fjordane ble tildelt årets Lyklepris, overrakt av statssekretær Ola T. Heggem i LMD. I begrunnelsen dette året het det blant annet at årets vinner av Lykleprisen

er en sann ambassadør for geiteholdet i Norge – i mange år gjennom egen drift, og i det senere som en sentral person i veiledning og rådgivning til andre brukere. Hans engasjement favner vidt fra avlsarbeid, driftsteknikk og prosjekt «Friskere geiter» til det planlagte Norsk Geitesenter SA.

Gromsauen 2009 til Bjørn Høyland

Leder i avlsrådet for sau, Bjørn Høyland, Rogaland ble tildelt Gromsauen for sin årelange og iherdige innsats for saueholdet i Norge. Prisen ble overrakt av statssekretær Ola T. Heggem i LMD. I sin begrunnelse har juryen blant annet lagt vekt på at årets Gromsau-vinner på en optimistisk og lun, men likevel sikker og krystallklar måte, har styrt Avlsrådet for sau de senere årene, samt hatt en sterk hånd med i seminvirksomheten.

Beste vær 2008

Wendy og Ivar G. Slettemoen fra Buskerud fikk avlsstatuetten for væren 200529119 Kjempegod (NKS). Kjempegod oppnådde høsten 2008 en O-indeks på 150 og er gransket i ring 61 Hol.

Beste bukk 2008

Avlsstatuetten for beste bukk i 2008 gikk til Tordis og Sigbjørn Efteland fra Rogaland for bukken 2005301 Brake. Med en avlsindeks på 134, lå han likt med bukken 2005305 Paul, men Brake ble

vinneren på grunn av flest døtre. Bukken er gransket i bukking I I I Dalane.

Årets superverver

Jon Egil Østerhus fra Erfjord i Rogaland mottok vervepremie (kamera) og diplom som den desidert beste medlemsververen i NSG i 2008. I alt 25 nye medlemmer ble ført opp på lista i Suldal Sau og Geit

i løpet av fjoråret, takket være iherdig innsats fra den 34 år gamle rogalandsbonden. Her får han diplom og blomster fra generalsekretær Lars Erik Wallin.

Kjøp av nye kontorlokaler

Styret brukte mye tid i 2009 på prosessen rundt nye kontorlokaler etter salget av Parkveien 71 i 2008. I mai -09 ble kontrakten skrevet under på kjøp av en seksjon

(3. etg.) i Moerveien 2A på Ås. Prisen, inklusive dokumentavgifter og oppussing, kom på i alt 10,5 millioner kroner. Innflyttingen i de nye kontorlokalene skjedde 12. oktober 2009.

Jordbruksforhandlingene 2009

Det ble også i 2009 lagt ned mye arbeid fra styrets side i forbindelse med jordbruksforhandlingene. I 1. mars var NSG ved Ove Ommundsen, Magnhild Nymo og Lars Erik Wallin i møte med NB og NBS og la fram NSGs innspill. Tilsvarende møte ble gjennomført med Landbruks- og matdepartementet 2. april. Det ble spesielt tatt opp spørsmål omkring videre finansiering av prosjekt Friske

føtter, avløserordninger, sein utbetaling av tilskudd til nye brukere, Friskere geiter, utmarksbeitetilskott og investeringsmidler til nyetablering geit.

Konklusjonen etter jordbruksoppgjøret i 2009 er at oppgjøret var dårligere enn vi hadde håpet, men at det var et bra oppgjør for geit og at det ble relativt mye budsjettmidler. Det er vanskelig å få gjennomslag for heving av utmarksbeitetilskuddet. Departementet ønsket i utgangspunktet å avsette 5 mill. kroner til fotrâteprosjektet Friske føtter, men resultatet ble 2 mill. kroner i henhold til forslaget fra NB og NBS.

Fotrâte

Friske føtter - prosjektet for bekjempelse av smittsom fotrâte - ble videreført også i 2009. NSGs styreleder Ove Ommundsen er også styreleder for prosjektet, mens Synnøve Vatn er prosjektleder.

Mandatet om å bekjempe sykdommen fotrâte står fast, og Mattilsynet vil fortsette å båndlegge besetninger med sykdom og pålegge restriksjoner i forhold til drifta. Det som har endret seg underveis i prosjektperioden er definisjonen på hva som er sykdom. Mens man i fjor lette etter bakterien hos dyr med både milde og alvorlige symptomer, og båndla alle besetninger der den ble påvist, legges nå kliniske symptomer til grunn for slik båndlegging. Det er også kun blant disse at sanering er aktuelt.

Friskere geiter

Styret i NSG har fulgt arbeidet i prosjekt Friskere geiter gjennom hele året, og sa seg i styremøtet i desember 2009 fornøyd med resultatene som er oppnådd.

«... Målet må nå være at hele den norske geitepopulasjonen, både melkegeiter, ammegeiter og «hobbygeiter», skal saneres for de tre sykdommene paratuberkulose, CAE og byllesyke. NSG vil arbeide for at det fortsatt bevilges midler over jordbruksoppgjøret slik at alle geitebesetningene som ikke allerede har sanert, kan få økonomisk støtte og oppfølging på samme nivå som de besetningene som allerede har sanert. Besetninger som ønsker saneringsbistand gjennom «Friskere geiter» bør melde seg på innen utgangen av 2011, og 2013 bør være siste år med utbetaling av rekrutteringsbidrag...» står det i styrevedtaket.

Styret i NSG mener ellers at CAE må oppgraderes fra C- til B-sjukdom, og at byllesjuka på småfe skal beholdes som C-sjukdom inntil konsekvensene for sauene er utredet.

Blåtunge

I forbindelse med funn av blåtungevirus hos storfe på Sørlandet høsten 2008 ble det i regi av Animalia og Mattilsynet etablert beredskap mot mulige sykdomsutbrudd hos norske klauvdyr våren 2009, der også NSG var involvert. Sykdommen spres med sviknott, og blant annet var det diskusjoner innad i organisasjonen om hvorvidt næringen burde gå for vaksinerings eller ikke.

Av smittevernmessige årsaker ble det opprettet vernesoner rundt funnstedene, som i utgangspunktet kunne skapt store problemer i forbindelse med heiaføring av sau på sommerbeite. NSGs deltakelse medførte imidlertid en sonегrense som tok hensyn til beitebildet, slik at dyra kunne slippes som normalt. Heldigvis oppstod ingen utbrudd av blåtunge i Norge i sesongen 2009.

Handlingsplan rovvilt

Den negative utviklingen i forvaltningen av rovvilt og beitenæring over store deler av landet, har forsterket behovet for tiltak for å møte rovviltutfordringene.

Etter forslag fra Nord-Trøndelag Sau og Geit

vedtok Landsmøtet at det skulle utarbeides en egen Handlingsplan Rovvilt for behandling i Representantskapet høsten 2009. Hensikten var å komme med konstruktive forslag til tiltak som kan bidra til et lavere konfliktnivå og gjøre det mulig med både beiting i utmark og rovviltarterenes overlevelse. En oppnevnt prosjektgruppe utarbeidet i løpet av høsten en handlingsplan, bygd opp omkring ett hovedmål og sju delmål. Planen ble styrebehandlet og deretter lagt fram for Representantskapet i oktober 2009, der den ble vedtatt og besluttet sendt ut i organisasjonen til bruk i det praktiske arbeidet mot rovviltskader.

Medlemsbladet Sau og Geit

Medlemsbladet Sau og Geit kom også i 2009 ut med 6 nummer. Sidetallet i de enkelte nummer i 2009 var henholdsvis 76, 72, 72, 68, 68 og 68. Samlet gav dette 424 sider, som er åtte sider mer enn året før. Minst 2/3 av det

totale sideantallet var redaksjonelt stoff. Det er i 2009 leid inn mindre ekstern skrivehjelp enn de siste åra, da laget har tilsatt egen kommunikasjonsrådgiver som også har bidratt med mye redaksjonelt stoff til bladet.

Annonsørene våre støttet som vanlig godt opp om tidsskriftet, og 2009 ble et av de bedre år med hensyn til annonseinntekter. Vi retter stor takk til alle som har medvirket til et godt resultat for bladet.

Nye nettsider

Administrasjonen har fått flere henvendelser fra lokallag som ønsker å ha sine egne nettsider under NSG-domenet og benytte samme publiseringsverktøy, slik fylkeslaga våre har fått anledning til. Den tekniske

løsningen vi har brukt er imidlertid ikke rasjonell nok til å imøtekomme dette, og man måtte i løpet av fjoråret gjøre noen valg i forhold til strategien for hele den framtidige digitale kommunikasjonen i NSG. Høsten 2009 startet vi derfor opp en omlegging, og allerede i november hadde vi fått på plass Intranettsider for sentrale tillitsvalgte og ansatte. Målet er at vi i løpet av 2010 skal ha på plass hele den nye «pakken», som vil innbefatte både Intranett og Ekstranett, i tillegg til dagens Internett.

Ny kommunikasjonsplan

I forbindelse med behandlingen av NSGs strategiplan for 2009-2011 i Representantskapet i mars, ble det tatt til orde for en bedre framtidig samordning av organisasjonens ulike strategi- og handlingsplaner. Nytilsatt kommunikasjonsrådgiver ble gitt i oppgave å forberede fornyet kommunikasjonsplan, der kommunikasjonsbehov på alle fagfelt var inkludert. Et grunnlagsdokument ble lagt fram for Styret og Representantskapet i oktober. Her ble det nedsatt en egen arbeidsgruppe med mandat å ferdigstille en kommunikasjonsstrategisk plan for NSG i løpet av 2010.

Handlingsplan Tap av dyr på beite

Arbeidet med *Handlingsplan Tap av dyr på beite* ble utsatt noe i 2009, på grunn av *Handlingsplan Rovvilt*, som det hastet med å ferdigstille. Arbeidet med *Tap av dyr på beite* har likevel ikke stått stille, men har hatt en framdrift med tanke på behandling i Representantskapet våren 2010. Det

ferdige dokumentet er ment å skulle være en trinnvis veileder som hver enkelt beitebruker kan benytte i egen besetning, eventuelt i samarbeid med beitelag eller lokallag i Norsk Sau og Geit.

Elektronisk sporingsutstyr

NSG har hatt møte med Telenor, Nortura og næringsorganisasjonene om status og videre framdrift om bruken av radio-bjeller. Vi har etter hvert fått et produkt med stor

nytteeffekt og som fungerer tilfredsstillende. Det er nå opp til næringen å ta stilling til videre satsing og bruk av produktet under gjeldende forutsetninger.

Juridiske tjenester

Mange av sakene som våre medlemmer strever med krever juridisk bistand, og vi opplever at mange tar kontakt med våre samarbeidsadvokater for spørsmål og eventuell rettshjelp. Vi har i 2009 fått god

tilbakemelding på disse juridiske tjenestene, og opplever at også advokatene synes ordningen fungerer bra. Samarbeidsadvokatene er i tillegg tilgjengelige for møter og kurs, dersom dette skulle være ønskelig.

Avkomsgransking av værer

I sesongen 2008/2009 var det 155 avlsavdelinger i drift. Det ble høsten 2009 utregnet offisielle indekser på 2.159 prøvewærer, fordelt på 1.849 NKS, 247 spæl og 56 sjeviot. Tallene for foregående år var, til sammenlikning, henholdsvis 1.859, 233, 60 og 7.

Granskingsarbeidet på pelssau er nedlagt, og det gis ikke granskingsstilskudd. Men etter avtale får de publisert en offisiell indeks, i 2009 på 7 værer.

Avlsstatuett vær 2009

Avlsstatuetten for beste avkomsgranska vær i 2009 tildeles Bjørg og Stein Kåre Nisja, Gjøra i Møre og Romsdal, for NKS-væren 200661237 Aurløruggen.

Utmerkelse for beste avkomsgranska spælvær i 2009

tildeles Per Olav Ranes, Surnadal, for væren 200661427 Matsn.

Utmerkelse for beste avkomsgranska sjeviotvær i 2009 tildeles Jarle Magnus Vilnes, Atløy, for væren 200655540 Vilder.

Avlsmessig framgang

Når vi regner indekser på dyra får vi også beregnet den avlsmessige framgangen fra årgang til årgang. Ut fra dette vurderes det om avlsarbeidet har den effekten det bør ha, og om endringene i vektlegging mellom egenskapene gir forventet resultat.

NKS har som forventet den største framgangen på alle egenskapene, da NKS er den desidert største populasjonen. For alle raser er samlet framgang av betydelig økonomisk verdi. For NKS er den beregnet til 20 kroner per søye per år.

Seminværer 2009

Det sto til sammen 63 værer på Staur og Særheim i siste seminsesong. Av disse var 35 nye av året. Norsk Genressurscenter har støttet inntaket av 11 nye værer fra rasene reinrasa

dala, rygja, gammelnorsk spæl, blæset sau, fuglestadbrokete og villsau som ble satt inn til semin.

Særheim ligger innenfor restriksjonssonen for blåtunge, og det fikk konsekvenser for sædproduksjonen i 2009. De nye værene til stasjonen ble hentet innenfra sonen, slik at inntaksområdet ble endret. For å kunne sende frossensæd fra Særheim måtte værene testes for blåtungevirus hver uke, etter at sæden var produsert. Dette var kostbart, og det forsinket oversendingen av sæd fra Særheim til Staur for videre distribusjon ut til produsentene.

Sædsalget

I sesongen 2009 har NSG Semin totalt solgt 30.162 doser av frossen- og fersksæd, en økning på 3,5% fra året før. Dette skyldes i hovedsak salget av importert sæd av rasene charollais, texel, suffolk, sjeviot, svartfjes, dorset og romney. Vi har hatt en dreining mot mer frossensæd og mindre fersksæd. I 2009 utgjorde frossensæden 74% av totalsalget, mens den i 2008 utgjorde 70%.

På grunn av etterslep i registreringene er tilslaget for 2009-sesongen ennå ikke kjent.

Bukkeåring og gentesting

I 2009 ble det stilt 475 bukker til kåring. Herav ble 395 bukker (83%) kåra på ordinært vis, 41 (9%) ble kåra på dispensasjon, mens 80 bukker (17%) ble vraka.

I 2009 fikk alle produsenter tilbud om å få gentestet bukker for kaseingenstatus. Totalt 291 av 395 kåra bukker i 2009 er testet, med følgende fordeling på genotyper:

- ikke-null * ikke-null (5): 32%
- ikke-null * null (2): 52%
- null * null (0): 16%

Prøvebukkene som ble tatt inn til semin hadde genstatus 2 eller 5, som gir bedre melkevalitet (reduksjon i frie fettsyrer og bedre ystbarhet).

Bukkeringer og avlsbesetninger

I løpet av de siste årene har ca. halvparten av bukkeringene i landet innstilt driften. Dette har først og fremst sammenheng med økende deltagelse i «Friskere geiter» og der-

med utmelding av ringen. I 2009 var det kun 13 bukkeringer i drift, med til sammen 73 medlemmer og 6.880 årsgeiter.

Med færre bukkeringer og færre medlemmer i de gjenværende bukkeringene, har NSG gitt anledning til å avkomsgranske bukker i en flokk. I avlsbesetningene er det krav om at en bukk må ha 5 døtre i produksjon og det må settes på minst 3 semindøtre av den samme årgangen, for at bukken blir granska. Det var 31 besetninger med til sammen 2.859 årsgeiter som meldte seg som avlsbesetninger i 2009.

Tilskudd til bukkeringene

Tilskudd til bukkeringene utbetales på grunnlag av antall avkomsgranska bukker som er i live når de får sin første indeks. Bukken som granskes i bukkering måtte ha minst 8 døtre i produksjon fordelt på minst 3 besetninger for å få granskningstilskudd. I 2009 ble det utbetalt tilskudd til bukker som var satt inn som prøvebukker i 2006. Det ble til sammen utbetalt kr 199.800,- i granskningstilskudd i 2009 fordelt på 74 bukker. Dette tilsvarer kr 2.700,- i gjennomsnitt pr. bukk.

Avlsstatuett bukk i 2009

Etter anbefaling fra Fagrådet for geit vedtok styret i NSG å tildele avlsstatuetten for beste bukk i 2009 til Erling Vanberg, for bukken 2006455 Ålen. Ålen er granska i bukkering 143 Breim.

Sunnylvenprosjektet

Sunnylvenprosjektet ble satt i gang i 2007 med inseminering med sæd av rasen fransk alpin i Sunnylven bukkering. Dette for å kartlegge hva de ulike norske og franske variantene av alfa-s1-genet betyr for kvaliteten av geitmelka brukt som råstoff i kvit geitost, samt endringer i andre viktige egenskaper hos norsk melkegeit. I 2008 ble det født halvkryssninger av norsk melkegeit og fransk alpin, som er forsøksgeitene i prosjektet.

Halvkryssningsgeiter kom i produksjon i 2009. Foreløpige resultater ser lovende ut. Endring av kaseingenstatus har stor betydning for de største kvalitetsutfordringene vi har, som å redusere innholdet av frie fettsyrer i melka, samt å bedre ystingsegenskapene og dermed kvaliteten på den ferdige osten.

Det er også satt inn prøvebukker av halvkryssninger av fransk alpin på seminastasjonen slik at alle som ønsker det kan prøve ut det franske avlsmateriale (¼ franske geiter) med tanke på ytelse, melkekvalitet og bruks-egenskaper:

Seminbukker og sædsalg

I 2009 hadde NSG Semin 6 elitebukker og 19 prøvebukker i produksjon på Hjemstad seminastasjon for bukker. Åtte av prøvebukkene var halvkryssninger med fransk alpin. Bukkene var holdt adskilt i to avdelinger avhengig av helsestatus i forhold til «Friskere geiter».

I 2009 solgte vi 3.155 sæddoser. Dette er en økning på 36% fra 2008. Totalt var det 125 geiteholdere som kjøpte sæd i 2009, og 87% av dem bestilte via Internett.

Ny lov om dyrevelferd

Arbeidet med utforming av ny dyrevelferdslov har pågått i flere år. Norsk Sau og Geit deltok 28. januar på høring i næringskomitéen angående ny lov om dyrevelferd. Fylkeslagene ble også bedt om å komme med innspill i saken, og om å møte «sine» representanter i næringskomitéen. Den nye loven ble endelig vedtatt 19. juni 2009 og trådte i kraft 1. januar 2010. Norsk Sau og Geit fikk stort sett gjennomslag for sine synspunkter.

Dyrevelferdskurs

I dyrevelferdsloven og forskrift om dyrevelferd heter det at dyreeier skal ha nødvendig kunnskap. På bakgrunn av dette er det utarbeidet egne kurs i dyrevelferd for sau og geit. I rundskriv høsten 2008 oppfordret NSG lokallagene til å arrangere dyrevelferdskurs, og utlyste kompetansekonkurranse. Svært mange lag tok tak i dette, og Bygdefolkets Studieforbund rapporterer om stor aktivitet. 3.135 saue- og 69 geiteprodusenter gjennomførte kurs i 2009. I tillegg kommer mange som ikke har rukket å rapportere eller avslutte kurset.

Dyrevelferdskursene har fått gode kritikker, men det har vært en del frustrasjon knyttet til usikkerhet rundt kravet om kompetanse. Dette ble ikke avklart i 2009, men NSG har likevel oppfordret alle i nærheten til å gjennomføre kurs.

Gjeterhundarbeidet

Gjeterhundrådet har også i 2009 arbeidet mye med gjeterhunddommere. Vi har nå klar en mal for kursing av alle dommere.

Prøvereglementet har også vært grundig behandlet og nytt prøvereglement er

vedtatt. En viktig oppgave for gjeterhundrådet er å arbeide med gjeterhunden som brukshund i sauedrifta. En vel-fungerende gjeterhund er uunnværlig for en sauebonde som har lært seg å bruke dette fantastiske hjelpemiddelet. Det jobbes også med å få gjeterhund som 4H-oppgave, noe som vil være positivt for rekrutteringa.

Gjeterhundkurs og -prøver

Fylkeslagene/-nemndene og de lokale gjeterhundlaga/-nemndene har også i 2009 arrangert en rekke kurs og treninger for gjeterhund. Men aktivitetene i fylkene er ganske varierende. I enkelte fylker er det svært god aktivitet, mens andre sliter med rekrutteringa.

I 2009 ble det i alt avholdt 239 gjeterhundprøver rundt om i landet, med til sammen 678 hunder og 350 førere. Gjennomsnittlig antall prøver per hund var 5,6, og 69 prosent av alle deltakende hunder oppnådde 50 poeng eller mer.

Etter 1. januar 2009 ble poengkravet hevet fra 50 til 60 poeng for å få prøven godkjent. Dette første året er det imidlertid ikke mulig å hente antall godkjente prøver ut av statistikken.

Norgesmester

NM i bruk av gjeterhund ble arrangert i Mosjøen i Nordland, 9.-11. oktober. Vinterlig men bra arrangement, med 100 deltakere fra hele landet. Vinner i år, som i fjor, ble Torbjørn Jaran Knive med hunden Eddie.

Norgesserien

i 2009 ble arrangert etter samme mal som i 2008, men med enkelte justeringer. Innledende runder gikk over tre parallelle helger. De 35 beste ekvipasjene fra denne runden kvalifiserte til finalehelga i Bø i Telemark i månedsskiftet oktober/november. Etter en svært spennende avslutning ble Sander Hindenes og hunden Wisp vinnere av Norgesserien 2009.

Internasjonale tevlinger

De norske deltagerne har også i år hevdet seg bra internasjonalt. Nordisk mesterskap, som i år ble arrangert i Alvdal (Hedmark) fikk riktignok svensk vinner, men Karin Mattson og hunden Sammie ble beste norske på tredjeplass. Den nordiske landskampen ble vunnet av Norge.

Torbjørn Jaran Knive og hunden Eddie tok en sterk tredjeplass under årets EM (CSC) som gikk i Sveits.

NM i saueklipping og ullhåndtering

Norgesmesterskapet i saueklipping og ullhåndtering ble arrangert i Ølen 26. september, der hele 30 norske og 7 utenlandske klippere og ullhåndterere konkurrerte

om mesterskapstitlene.

Børge Høiland vant NM-klassen, foran Neil Perry og Rolf Gravdal, og tok med dette sin tredje NM-seier. Han kvalifiserte seg samtidig til VM i Wales sommeren 2010, mens Rolf Gravdal kvalifiserte seg allerede i 2008. Janine Grimaas vant ullhåndteringskonkurransen foran John Gerhard Håkull. De reiser begge til VM i Wales. Juniorklassen ble vunnet av Kenneth Eide, mens Jarle Hegerland vant seniorklassen. Det var ingen deltakere i mellomklassen i 2009.

16 klippekurs

I 2009 ble det arrangert 16 kurs i saueklipping med til sammen 130 deltakere. Alle kursene var for nybegynnere (A) eller kombinasjonskurs for både nybegynnere og viderekomne (B). Det planlagte proffkurset ble utsatt til 2010 fordi man ikke fant egnet kurssted på Østlandet.

Kursarrangører har vært lokallag av NSG, fylkeslag av NSG, Bygdefolkets Studieforbund og to videregående skoler/ressurssentre.

Samarbeid med småraselag

NSG har de siste årene hatt god dialog med de ulike småraselagene for sau og geit. Målet er en felles innsats for småfeholdet i Norge. I perioden 2007-2009 er

det inngått samarbeidsavtaler med 10 raselag. Følgende småraselag har nå samarbeidsavtale med NSG:

- Landslaget for gammel norsk sau
- Norsk Pelssaulag
- Landslaget for gammelnorsk spælsau
- Fuglestadbrogete og Blæselaget
- Norsk suffolklag
- Svartfjeslaget
- Raselaget for Grå Trøndersau (ny i 2009)
- NorBoer - Avslag for Boergeit
- Norsk Kashmirlag
- Norsk Mohairlag

Økologisk sauehold

Satsingen på økologisk landbruk og Økosau ble videreført i 2009, og det siste året har det vært en oppgang i antall sauebruk som er godkjente for økologisk drift. Fra 2008 til 2009 økte samtidig

dyretallet av sauer og lam som er økologisk godkjente fra 40.145 til 42.534. Dette er en oppgang på 6%.

Regjeringens mål om at en vesentlig del av det norske saueholdet skal være økologisk, ble også videreført og styrket gjennom Soria Moria II-erklæringen.

NSGs engasjement har vært knyttet til innspill til avtalepartene i jordbruket om å styrke de økonomiske rammevilkårene for økologisk sauehold, samt som sentral deltaker i Norsk Landbruksrådgivnings prosjekt «Veiledningsopplegg for økologisk sauehold».

Norsk Sau og Geit

Postadresse: Postboks 104, 1430 Ås

Kontor: Moerveien 2A, 1430 Ås

Telefon: 950 96 060 · Telefaks: 64 94 17 04

E-post: nsg@nsg.no · Internett: www.nsg.no

- på lag med naturen

